

Економіка та організація аграрної сфери

Викладач: кандидат економічних наук, Павлюк Тетяна Сергіївна

Кафедра: кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики, VI корпус, ауд.415

E-mail: pawliuktetiana@gmail.com

Телефон: (061) 289-41-15 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Підприємництво та комерційна логістика, Бакалавр					
Статус дисципліни		Нормативна					
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2020-2021	Рік навчання	4,5	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 48			
Вид контролю	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11554				
Консультації:			щовівторка, 10.00-12.00 або за домовленістю чи ел. поштою				

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка аграрного виробництва» є набуття здобувачами знань з основних закономірностей розвитку економіки аграрного виробництва, основних теоретичних засад щодо формування ресурсного потенціалу АПК та заходів щодо підвищення ефективності аграрного виробництва.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка аграрного виробництва» є:

- надбання студентами знань і вмінь з таких проблем, як економічні основи аграрного виробництва;

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

1) обґрунтувати формування та раціонального поєднання складових елементів ресурсного потенціалу аграрного комплексу;

- практично використовувати можливостями інтенсифікації аграрного виробництва на основі використання інновацій;

- використовувати на практиці знання, щодо забезпечення необхідних умов для здійснення розширеного відтворення і нагромадження в аграрному виробництві;

- обґрунтовувати шляхи підвищення ефективності аграрного виробництва в умовах ринкових відносин.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекційні матеріали українською мовою, презентації лекцій, інструктивно-методичні матеріали, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання самостійних та індивідуальних завдань, завдання для поточного та підсумкового контролю розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11554>

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Усне опитування і обговорення проблемних питань навчальної дисципліни на основі навчальної та наукової літератури за тематикою дисципліни – **7 балів**.
Захід передбачає збір, систематизацію та аналіз фактичного матеріалу за тематикою навчальної дисципліни.
- Підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами з дисципліни – **7 балів**.
Захід передбачає виступ, презентацію й обговорення результатів дослідження навчального матеріалу за тематикою дисципліни.
- Контрольне тестування за пройденим матеріалом – **10 балів**.
- Контрольна робота за пройденим матеріалом – **8 балів**.

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Написання есе за проблематикою навчальної дисципліни – **7 балів**.
Захід передбачає самостійне опрацювання проблемних питань в межах тематики навчальної дисципліни та підготування відповідних матеріалів у вигляді стислої доповіді з актуальної проблематики. Тема есе обирається студентом вільно за його бажанням в межах тематики навчальної дисципліни. Орієнтована тематика для есе презентована за посиланням <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11554> у розділі Індивідуальне завдання.
- Проведення та презентація власних наукових досліджень за тематикою дисципліни – **7 балів**.
Захід передбачає виступ, презентацію й обговорення результатів власного наукового дослідження за тематикою дисципліни.
- Розв'язування проблемних питань та вирішення практичних завдань з дисципліни – **8 балів**.
- Підготовка та презентація власного проекту створення та розвитку сучасної організації – **8 балів**.
Захід передбачає розробку проекту розвитку власної перспективної організації із використанням методик дерева цілей та mind mapping та презентація проекту у вигляді організаційної схеми.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

Теоретичний підсумковий контроль:

- тестові завдання за вивченим матеріалом (проводиться онлайн на платформі Moodle) – **10 балів**.
Захід передбачає контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу.
- усна відповідь на екзаменаційні питання з дисципліни (проводиться згідно розкладу екзаменаційної сесії або онлайн на платформі Moodle) – **15 балів**.
Захід передбачає розгорнуту відповідь на два питання з дисципліни. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11554>

Підсумкове практичне завдання:

- Вирішення практичного спеціалізованого комплексного завдання (кейсу) з дисципліни (проводиться згідно розкладу екзаменаційної сесії або онлайн на платформі Moodle) – **15 балів**.
Захід передбачає вирішення контрольного ситуативного кейсового завдання у письмовій формі із проведенням необхідних розрахунків, наданням ґрунтовних висновків та рекомендацій із вирішення проблемної ситуації.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення проблемних питань	тиждень 2	3,5
	Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни	тиждень 4	3,5
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення проблемних питань	тиждень 6	3,5
	Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни	тиждень 8	3,5
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами	тиждень 8	3,5
	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень	тиждень 10	3,5
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами	тиждень 12	3,5
	Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень	тиждень 14	3,5
Підсумковий контроль (max 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання: тести в Moodle та усна відповідь на екзаменаційні питання		екзаменаційна сесія	25
Підсумкове практичне завдання: вирішення практичного спеціалізованого комплексного завдання (кейсу)		екзаменаційна сесія	15
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
-----------------------	--------------	-------------------	-----------------

Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	<i>Соціально-економічні основи підприємництва в аграрному секторі</i>	-	-
Тиждень 2 Лекція 2	<i>Приватна власність на землю і майно — основа розвитку підприємництва на селі</i>	-	-
Тиждень 2 Практичне заняття 1	<i>Приватна власність на землю і майно — основа розвитку підприємництва на селі</i>	Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення наступних проблемних питань: Форми власності в агропромисловому комплексі України. Реорганізація і реформування сільськогосподарських підприємств. Особливості господарювання на власних і орендованих землях. Реорганізація колективних сільськогосподарських підприємств, організація внутрішньогосподарських відносин.	3,5
		Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни. Орієнтовні теми есе: Організаційні та правові аспекти відносин орендарів і орендодавців. Організаційно-правові форми господарської діяльності в агробізнесі. Організаційно-правові форми підприємництва.	3,5
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3 Лекція 3	<i>Функціонування структур малого і середнього бізнесу на селі</i>	-	-
Тиждень 4 Лекція 4	<i>Ринкове середовище в агропромисловій сфері, його вивчення і прогнозування</i>	-	-
Тиждень 4 Практичне заняття 2	<i>Ринкове середовище в агропромисловій сфері, його вивчення і прогнозування</i>	Вид теоретичного завдання: усне опитування і обговорення наступних проблемних питань: Сутність маркетингових досліджень, їх типи і методи проведення. Сегментація ринку і позиціонування товарів. Розроблення плану маркетингу в	3,5

		системі підприємництва. Відкриття власної справи на селі. Мотиваційна модель підприємництва. Етапи і складові підприємницької діяльності.	
		<p>Вид практичного завдання: написання есе за проблематикою навчальної дисципліни.</p> <p>Орієнтовні теми есе: Організаційно-підготовчі заходи і підготовка до реєстрації. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва. Післяреєстраційне оформлення суб'єкта підприємницької діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності</p>	3,5
Змістовий модуль 3			
Тиждень 5 Лекція 5	<i>Основні види діяльності сільськогосподарських підприємств (інвестиційна, операційна, фінансова).</i>	-	-
Тиждень 6 Лекція 6	<i>Податкова та кредитна системи у сфері малого і середнього бізнесу АПК</i>	-	-
Тиждень 6 Практичне заняття 3	<i>Податкова та кредитна системи у сфері малого і середнього бізнесу АПК</i>	<p>Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами.</p> <p>Орієнтований план презентації: Система оподаткування малого і середнього бізнесу. Види податків. Податок на додану вартість. Акцизний збір. Ввізне і вивізне мито. Оподаткування прибутку. Єдиний податок. Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. Прибутковий податок з громадян. Фіксований сільськогосподарський податок. Пенсійний фонд. Фонд соціального страхування. Фонд сприяння зайнятості населення</p>	3,5
		<p>Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень.</p> <p>Орієнтована тематика дослідження: Бізнес-планування</p>	3,5

		підприємстві	
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7 Лекція 7	<i>Способи залучення фінансових ресурсів та організація виробничого обслуговування сільськогосподарських підприємств</i>	-	-
Тиждень 8 Лекція 8	<i>Облік і звітність у підприємницькій діяльності та його особливості в аграрній сфері</i>	-	-
Тиждень 8 Практичне заняття 4	<i>Облік і звітність у підприємницькій діяльності та його особливості в аграрній сфері</i>	<p>Вид теоретичного завдання: підготовка презентацій за вивченими теоретичними матеріалами.</p> <p>Орієнтований план презентації: Організація бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Фінансова звітність, її склад та вимоги до неї. Форми бухгалтерського обліку, що застосовують суб'єкти малого бізнесу. Облік податків. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Послуги аудиторських фірм, їхня сутність і значення. Розвиток взаємовідносин підприємницьких структур агробізнесу. Організація матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств.</p>	3,5
		<p>Вид практичного завдання: проведення та презентація власних наукових досліджень.</p> <p>Орієнтована тематика дослідження: Система матеріально-технічного забезпечення в Україні та формування ринку засобів виробництва. Форми матеріально-технічного забезпечення АПК в умовах ринку</p>	3,5

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основні джерела:

1. Аврамчук О.В. та ін. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві (рекомендації). — Міністерство аграрної політики України. Науково-дослідний центр нормативів праці. -2000.
2. Азізов С.П. та ін. Організація виробництва і аграрного бізнесу в сільськогосподарських підприємствах. Київ : ІАЕ, 2001. 34 с.
3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств. Київ : КНЕУ, 2002. 622 с.

4. Батіг А.І. та ін. Планування та організація діяльності аграрного підприємства: посібник /За ред. А.І.Батіг. Київ : Аграрна освіта, 2003.-425 с.

5.Березовський П.С., Михайлюк Н.І. Організація виробництва в аграрних підприємствах. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. -560 с.\

Додаткова:

1. Кориліук С.І., Гнатенко Н.В. Основи маркетингу. –К.,1999.

2. Лузан І.Я. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві. –К.,2000. – 93 с.

3. Маньківський Л.Ф. та ін.. Технологія зберігання і переробка продукції рослинництва. – М.: ВКП Аспект, 1999.

4. Михайлов С.І. Економіка аграрного підприємства. – К.:Укр. Центр духовної культури, 2004.

5. Михайлов С.І. Менеджмент. –Вінниця: Нова книга, 2006. – 415 с.

6. Методичні рекомендації по складанню бізнес-плану розвитку сільськогосподарського підприємства. –К., 2002. – 260 с.

7. Методичні рекомендації по складанню бізнес-плану розвитку сільськогосподарського підприємства. Мінагрополітики України. Департамент стратегії розвитку аграрної економіки. –К., 2002, - 258 с.

8. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві. –К.: КНЕУ, 2004. – 495 с.

9. Руснак П.П. та ін.. Економіка сільського господарства. –К.: Урожай, 1998.

10. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах. – К.: Вища школа, 2003.

11. Саблук П.Т. та ін.. Сільськогосподарські кооперації: суть та проблеми розвитку в Україні. –К.: ІАЕ, 1999. – 166 с.

12. Саблук П.Т., Месель В.Я. Посібник по реформуванню сільськогосподарських та переробних підприємствах. –К.: ІАЕ, 2000. – 660 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Дата звернення: 20.08.2020)

2. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (Дата звернення: 20.08.2020)

3. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua> (Дата звернення: 20.08.2020)

4. Модуль аналітики офіційного сайту «Prozorro», публічні закупівлі. URL: <http://bi.prozorro.org>. (дата звернення: 19.08.2020).

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У разі, якщо студенти за певних обставин не змогли бути присутніми на лекційних або практичних заняттях, відпрацювання пропущених занять відбувається наступним чином:

- лекційні заняття – студент має презентувати конспект лекції, підготовлений та опрацьований за матеріалами теми пропущеного заняття, які представлені на сторінці курсу в системі Moodle впродовж тижня, що слідує після пропущеного заняття;
- практичні заняття – студент має презентувати виконане самостійно відповідне практичне завдання під час консультації за розкладом консультацій викладача.

В окремих випадках дозволяється відпрацювання пропущених лекційних та практичних занять способом виконання практичних завдань або складання тестів з дисципліни, розміщених в системі Moodle.

Політика академічної доброчесності

Під час виконання теоретичних та практичних контрольних завдань, наприклад: написання есе, тез та доповідей, студенти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності. Подані до перевірки есе, тези та доповіді проходять перевірку на запозичення у тексті засобами сервісу перевірки на плагіат Unicheck. Відповідальність за зміст та оригінальність наукових творів, науковий рівень та точність наведених відомостей, а також за те, що в матеріалах не міститься інформація з обмеженим доступом, несуть автори-студенти.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Самостійно перевірити свою роботи на наявність запозичень студенти можуть за посиланням: <https://text.ru/antiplagiat>.

При використанні у науковому дослідженні цитат, думок та поглядів вчених та практиків тощо, студентами повинні бути надані посилання на першоджерело. Із прикладами оформлення цитувань можна ознайомитися за посиланням: <https://management-journal.org.ua/downloads/dstu.pdf>.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами можна за умови їхнього використання в якості інструменту джерела інформації при усному обговоренні проблемних питань та ситуацій за тематикою дисципліни або з метою презентації за вивченими теоретичними матеріалами та власних наукових досліджень.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється електронною поштою: pawliuktetiana@gmail.com або через Moodle (форум курсу, приватні повідомлення).

Викладач відповідатиме на письмові запити студентів впродовж двох днів з моменту надходження запиту. Ввічливість, етикет ділового листування, зазначення імені, прізвища та академічної групи студента є формальними вимогами до оформлення письмових запитів студентів. Анонімні звернення викладачем не розглядаються. Анонімними зверненнями вважаються письмові звернення студентів електронною поштою без зазначення імен та прізвищ студентів та електронних акаунтів, що не ідентифікуються. Звернення, надіслані у нічний час (з 22.00 до 6.00),

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

викладачем не розглядаються. Викладач має право не відповідати на письмові запити студентів, оформлені неналежним чином.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>